

ZPRÁVA O TRHU ZELENINY

Vývoj cen:

Ceny zemědělských výrobců

↗ Cibule s ořezanou natí.....	10,10 Kč/kg
↘ Celer.....	6,70 Kč/ks
↘ Květák.....	12,50 Kč/ks
↘ Okurky salátové.....	11,10 Kč/kg
↘ Papriky.....	31,80 Kč/kg
↘ Rajčata rychlená.....	14,80 Kč/kg
↘ Mrkev a karotka.....	6,70 Kč/kg
↘ Zelí bílé konzumní.....	4,70 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Ceny zemědělských výrobců.....	2
Obchodní ceny.....	3
Spotřebitelské ceny.....	5
Informace ze zahraničních trhů.....	5
Aktuality.....	7

Komoditní zpravodajství

Ceny zemědělských výrobců

Ve 31. týdnů roku 2007 oproti 29. týdnů výrazně poklesla průměrná **cena zemědělských výrobců (CZV)** rajčat rychlených, a to o 6,70 Kč/kg na 14,80 Kč/kg, tj. o 31,16 %. Snížila se také CZV okurek salátových polních o 1,30 Kč/kg (tj. o 15,85 %) na 6,90 Kč/kg. CZV cibule s ořezanou natí oproti 29. týdnů vzrostla o 0,40 Kč/kg na 10,10 Kč/kg, tj. o 4,12 %. Pokles průměrné CZV v 31. týdnů byl zaznamenán i u červeného zelí o 2,50 Kč/kg na 7,00 Kč/kg, tj. o 21,05 %. Za stejné období klesla i průměrná CZV celeru o 0,10 Kč/ks (tj. o 1,47 %) na 6,70 Kč/ks. CZV kvěťáku se snížila o 0,60 Kč/ks (tj. o 4,58 %) na 12,50 Kč/ks. Ve 31. týdnů se dále snížila CZV mrkve a karotky o 0,50 Kč/sv. (tj. o 6,76 %) na 6,90 Kč/sv. CZV salátových okurek klesla o 0,60 Kč/kg na 11,10 Kč/kg, tj. o 5,13 %. Průměrná CZV paprik se snížila o 3,70 Kč/kg (tj. o 10,42 %) na 31,80 Kč/kg. Dále klesla CZV petržele o 0,10 Kč/sv. na 7,90 Kč/sv., tj. o 1,25 % a bílého zelí konzumního na 4,70 Kč/kg – to znamená pokles o 0,10 Kč/kg, tedy o 2,08 %.

Obchodní ceny

Ve 31. týdnů 2007 došlo ve srovnání s 29. týdnů k výraznému procentickému nárůstu průměrné **obchodní nákupní ceny (NC)** Melounu vodního z dovozu, a to o 19,10%, což znamená nárůst ceny o 0,90 Kč/kg. Meloun vodní tak byl za NC 5,60 Kč/kg, jeho **obchodní odbytová cena (OC)** stoupla o 1,10 Kč/kg na 7,70 Kč/kg, tj. o 15,90 %. U červené řepy z dovozu klesla průměrná NC o 0,10 Kč/kg na 6,60 Kč/kg, tj. o 1,5 %, její OC se snížila také o 0,10 Kč/kg na 9,10 Kč/kg, tj. o 0,9 %. Výrazné snížení průměrné NC bylo zaznamenáno u kvěťáku z dovozu, a to o 3,50 Kč/ks (tj. o 21,30 %) na 12,80 Kč/ks, OC klesla o 5,20 Kč/ks (tj. o 25,60 %) na 15,10 Kč/ks. Průměrná NC importovaného česneku vzrostla o 3,40 Kč/kg na 56,00 Kč/kg, tj. o 6,4 %, jeho OC se zvýšila o 3,30 Kč/kg na 67,60 Kč/kg, tj. o 5,2 %. Za sledované období se markantně snížila NC červených paprik, a to o 15,40 Kč/kg. Vzhledem ke zmiňovanému poklesu, který činil 29,3 %, dosáhla cena červených paprik 37,00 Kč/kg. OC červených paprik z dovozu se snížila o 15,50 Kč/kg (tj. o 24,3 %) na 48,30 Kč/kg.

TIS^{ČR}SZIF

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 31. týden 2007

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Ceny zemědělských výrobců			Změna průměrné CZV proti 29. týdnu 2007	
		min.	max.	průměr	v Kč	v %
Celer	ks	5,70	8,00	6,70	-0,10	-1,47
Cibule s ořezanou natí	kg	8,50	11,00	10,10	+0,40	+4,12
Květák	ks	12,00	14,00	12,50	-0,60	-4,58
Mrkev a karotka	kg	6,00	7,00	6,70	-0,10	-1,47
Mrkev a karotka	sv.	6,00	8,00	6,90	-0,50	-6,76
Okurky salátové polní	kg	6,00	8,00	6,90	-1,30	-15,85
Okurky salátové	kg	8,00	16,00	11,10	-0,60	-5,13
Paprika	kg	28,00	39,00	31,80	-3,70	-10,42
Petržel	sv.	7,00	8,50	7,90	-0,10	-1,25
Rajčata rychlená	kg	14,00	16,00	14,80	-6,70	-31,16
Zelí bílé konzumní	kg	4,00	5,60	4,70	-0,10	-2,08
Zelí červené	kg	6,00	8,00	7,00	-2,50	-21,05

Poznámka : Ceny zemědělských výrobců jsou uváděny bez DPH a bez dopravy. MJ = měrná jednotka, . = údaj nebyl v předchozím období k dispozici, * = méně než 3 respondenti.

Pramen : ZUČM

Aktuální situace v prodeji zeleniny ve 30. a 31. týdnu 2007

Ve 30. týdnu došlo k útlumu v odbytu i prodeji zeleniny. Ceny kvěťáku mírně poklesly, patrně v důsledku nástupu více pěstitelů. Ceny pekingského zelí vzrostly a zpevnily, končí nabídka čínské zelí z Maďarska a Polska, cena cca 10 Kč. V nabídce je široká škála salátů – římské, dubáčky.

Ve 31. týdnu Ceny kvěťáku se v tomto týdnu opět zvedly, zdá se, že ani v okolních zemích ho není nadbytek - cena se pohybuje mezi 12,00 – 14,00 Kč. Také poptávka po bramborách je velice

slabá, cena sice klesá, ale vzhledem k tomu, že jich není mnoho, není důvod k panice. Prodej kapusty se oproti minulému týdnu silně zpomalil, v některých regionech se úplně zastavil - nabídková cena je cca 6,50 Kč. Cena rajčat prudce poklesla, přetlak dovozu i domácí nabídky se odrazil na ceně - prodávají se v rozmezí 14,00 – 16,00 Kč. Cena salátových okurek se mírně zhoupla a registrujeme prodej polních za 6,00 – 8,00 Kč, hadovek v rozmezí 8,00 – 16,00 Kč.

Pramen : ZUČM

Obchodní ceny

Obchodní nákupní ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 31. týden 2007

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±31/29	min.	max.	průměr	±31/29
Celer bez natě	kg			*		10,50	26,90	17,90	
Cibule s ořezanou natí	kg	9,00	12,40	10,90		9,00	11,00	10,30	
Česnek	kg			*		50,00	63,70	56,00	+6,40
Červená řepa	kg			*		5,90	7,40	6,60	- 1,50
Kapusta hlávková	kg	8,00	8,30	8,10				*	
Květák	ks			*		12,00	13,80	12,80	- 21,30
Meloun vodní	kg			*		4,90	6,60	5,60	+19,10
Mrkev a karotka	kg	6,50	11,60	8,90		7,20	11,60	8,70	
Okurky salátové	kg	7,50	9,40	8,30				*	
Paprika červená	kg			*		24,00	47,00	37,00	-29,30
bílá	kg			*		13,50	18,20	16,00	
zelená	kg			*		15,50	30,50	24,20	
žlutá	kg			*		27,00	48,00	38,90	- 15,00
Pór	kg			*		18,00	30,10	23,50	-2,70
Rajčata	kg			*		18,80	22,10	20,50	- 2,50
Salát hlávkový	ks	6,00	8,30	7,10				*	
Zelí bílé	kg	4,30	6,70	5,60				*	
červené	kg	6,50	13,00	10,20				*	
kysané balené	ks	5,00	7,90	6,45				*	
kysané volné	kg	7,90	9,90	9,40				*	
pekingské	kg	7,00	8,70	7,60	- 3,40	7,00	8,70	7,80	- 1,70
Žampiony	kg			*		38,70	44,00	40,70	+ 8,00

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH; MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS^{CR}SZIF

Obchodní odbytové ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 31. týden 2007

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Odbytové ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±31/29	min.	max.	průměr	±31/29
Celer bez natě	kg			*		20,00	29,50	31,80	-27,10
Cibule s ořezanou natí	kg	11,90	14,60	13,50		11,50	15,50	13,80	
červená	kg			*		15,80	22,00	18,90	+1,10
Česnek	kg			*		58,90	73,50	67,60	+5,20
Červená řepa	kg			*		8,00	11,30	9,10	-0,90
Kapusta hlávková raná	kg	9,70	10,00	9,90		9,90	11,30	10,30	-5,50
Křen	kg			*		51,00	60,00	56,40	+0,60
Květák	ks			*		12,40	16,50	15,10	-25,60
Meloun vodní	kg			*		6,50	8,90	7,70	+15,90
Mrkev a karotka	kg	9,00	13,60	11,20		7,80	13,60	10,50	
Okurky salátové	kg			*		11,00	13,80	12,10	+4,00
Paprika bílá	kg			*		18,50	24,00	21,10	-3,40
červená	kg			*		34,50	65,50	48,30	-24,30
zelená	kg			*		21,50	33,90	27,40	-13,40
oranžová	kg			*		36,50	71,80	55,30	-2,10
žlutá	kg			*		36,50	60,40	49,00	-11,70
Pór	kg			*		24,00	35,30	27,70	-10,20
Rajčata	kg			*		23,80	31,40	27,20	+3,80
Salát barevný	ks	12,60	17,50	14,20	+13,00			*	
hlávkový	ks	8,50	9,70	9,20	+0,80			*	
Zelí bílé	kg	5,50	7,90	6,70		7,50	8,50	8,10	-9,70
červené	kg	8,50	12,50	10,00		8,50	11,30	9,70	
kysané balené	ks	8,90	9,00	9,00	-10,30	7,40	13,70	11,40	
kysané volné	kg			*		12,60	14,50	13,20	+4,20
pekingské	kg	7,90	10,90	9,50	-5,00	9,00	10,20	9,60	-4,00
Žampiony	kg			*		45,90	52,50	48,60	+5,10

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH. MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = Ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS ČR SZIF

Spotřebitelské ceny

Srovnání průměrných spotřebitelských cen vybraných druhů zeleniny

Kč/kg

Druh/týden	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
Papriky	-	83,64	79,83	74,09	73,96	70,50	65,95	69,03	66,29	-	56,76	57,43	61,17
Rajská jablka	-	36,49	32,56	31,82	29,32	28,52	28,31	33,69	33,64	-	33,09	34,79	34,39
Karotka pravá	-	15,48	15,35	15,68	16,13	15,91	16,78	16,81	16,16	-	15,94	15,92	15,29

Poznámka: Spotřebitelské ceny v týdenních šetřeních jsou zjišťovány u malého souboru prodejen, proto mají uváděné ceny pouze orientační charakter, - = údaj nebyl k dispozici.

Pramen: ČSÚ

Informace ze zahraničních trhů

Ceny zeleniny na Slovensku

Datum zjištění ceny: 16.7. - 18.7.2007

SKK/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny od producentů		Odbytové ceny z velkoobchodu	
		cenové rozpětí	průměrná cena	cenové rozpětí	průměrná cena
Cibule	kg	10,00 - 15,00	10,75	14,00 - 21,00	15,72
Celer s natí	ks	3,50 - 7,00	4,70	6,90 - 14,00	9,80
Česnek	kg	35,00 - 44,00	39,00	-	-
Červená řepa D	kg	-	-	7,90 - 11,00	9,27
Kapusta hlávková	kg	6,00 - 10,00	8,00	10,00 - 14,00	12,98
Kedluben	ks	4,00 - 7,00	5,33	6,90 - 16,00	10,26
Květák	ks	-	-	12,00 - 29,90	22,88
Mrkev	sv.	5,00 - 8,00	6,81	-	-
Mrkev	kg	4,00 - 10,00	7,31	8,00 - 16,00	11,98
Okurky salátové	kg	4,00 - 10,00	6,11	11,00 - 18,00	14,05
Paprika rychlená	kg	12,00 - 16,81	12,80	20,00 - 45,00	25,42
Petržel	sv.	5,00 - 8,00	7,50	10,00 - 16,00	13,23
Pórek	kg	-	-	27,00 - 42,00	34,47
Rajčata rychlená	kg	10,00 - 26,00	16,94	21,00 - 29,00	24,51
Salát hlávkový D	ks	-	-	9,50 - 18,00	13,32
Zelí bílé	kg	5,00 - 6,00	5,50	10,00 - 13,00	11,22
červené	kg	8,00 - 9,00	8,33	13,00 - 24,00	18,32
pekingské D	kg	-	-	9,90 - 18,00	14,33
Žampiony volně ložené D	kg	-	-	57,00 - 71,00	65,31

Poznámka: Odbytové ceny od producentů a z velkoobchodu jsou uváděny bez DPH. D = dovoz, - = údaje nejsou k dispozici.
Pramen: ATIS – Správa o trhu s ovocím a zeleninou

Stoupala cena kapusty

Ve 29. týdnu 2007 se odbytové ceny kořenové zeleniny vyvíjely nerovnoměrně. Průměrná cena domácí mrkve oslabila o 11,4 % na 11,98 Sk/kg a cena mrkve z dovozu se stabilizovala (12,12 Sk/kg). Odbytová cena domácí petržele se zvýšila (+ 8,9 % na 13,23 Sk/sv.) a cena dovozové petržele oslabila o 1,1 % na 27,96 Sk/kg.

Průměrná cena červené řepy z dovozu klesla o 2,9 % na 9,27 Sk/kg.

Nedostatek raného zelí zvýšil jeho cenu. Odbytová cena domácího bílého hlávkového zelí stoupla o 4,2 % na 11,22 Sk/kg. Průměrná cena domácího červeného zelí se zvýšila o 11,1 % na 18,32 Sk/kg. Pouze u váženého kedlubnu cena

klesla (- 10,9 % na 10,26 Sk/kg). Odbytová cena květáku se snížila o 3,1 % na 22,88 Sk/ks a u květáku z dovozu naopak stoupla o 6,2 % (26,70 Sk/ks).

U plodové zeleniny přechodný nedostatek rajčat zvýšil jejich cenu, přičemž ceny paprik a okurek oslabily. Průměrná cena domácích rajčat stoupla o 13,5 % na 24,51 SK/kg. Na 25,42 Sk/kg klesla

cena domácích paprik (- 2,6 %), o 3,6 % na 14,05 Sk/kg oslabila cena okurek.

Ceny cibulové zeleniny kolísaly: odbytová cena cibule z domácí produkce se zvýšila o 1,5 % (15,72 Sk/kg) a cena cibule z dovozu oslabila o 3,4 % na 14,29 Sk/kg. O 2,0 % na 74,18 Sk/kg posílila cena česneku z dovozu. Průměrná odbytová cena importovaného póru se snížila o 3,3 % na 34,93 Sk/kg.

Pramen: ATIS – Správa o trhu s ovocím a zeleninou

Obchodní ceny zeleniny ve Velké Británii - tržnice New Covent Garden

Datum zjištění ceny: 24.7.2007

USD/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Průměrná cena
Brokolice	Velká Británie	kg	5,15
Cibule	Španělsko	kg	1,03
Květák	Velká Británie	ks	1,75
Ledový salát	Velká Británie	ks	0,56
Mrkev	Velká Británie	kg	0,64
Okurky salátové	Holandsko	ks	0,63
Paprika zelená	Holandsko	kg	2,72
Rajčata	Holandsko	kg	1,37
Zelí bílé	Holandsko	kg	0,45

Pramen: USDA – Fruit and Vegetables Market News

Velkoobchodní ceny zeleniny ve vybraných trzích v Polsku

Datum zjištění ceny: 25.7. -26.7.2007

PLN/MJ

Datum zjištění ceny: 25.7. - 26.7.2007											
Druh zeleniny	MJ	Bronisze		Lublin		Poznań		Sandomierz		Wroclaw	
		26.7.2007		25.7.2007		25.7.2007		26.7.2007		26.7.2007	
		min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Domáci produkce:											
Celer	kg	2,50	3,00	2,60	3,40	2,60	3,00	1,80	2,50	2,00	2,50
Cibule nová	kg	1,20	1,75	1,20	1,50	-	-	-	-	1,20	1,80
Květák	ks	0,80	1,50	1,00	1,40	1,95	2,00	0,60	0,70	1,00	1,20
Mrkev nová	sv.	1,00	1,50	-	-	0,80	1,00	-	-	-	-
Okurky salátové	kg	0,70	1,00	-	-	1,00	1,20	0,60	0,80	1,00	1,20
Petržel	kg	5,00	6,00	3,00	4,50	4,00	4,50	2,50	3,50	4,00	4,50
Salát	ks	1,50	2,00	1,00	1,56	1,20	1,25	0,60	0,80	1,20	1,60
Rajčata	kg	2,00	2,75	3,30	3,60	2,50	3,00	2,80	3,00	3,40	3,60
Ředkvičky	sv.	0,65	1,00	0,80	1,00	0,60	0,70	0,60	0,70	0,70	0,80
Žampiony	kg	6,00	6,50	5,50	5,50	4,00	6,00	5,00	6,00	5,00	6,50

Poznámka: - = údaj není k dispozici

Pramen: Rynek owoców i warzyw świeżych

Obchodní ceny vybraných druhů zeleniny v tržnicích SRN

Datum zjištění ceny: 11.7.2007

EUR/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Hamburk	Mnichov	Berlín	Hannover	Frankfurt
Brokolice	Německo	100 kg	140 - 180	150 - 170	130 - 160	130 - 160	120 - 160
Cibule 40-60/50-70 mm	Německo	25 kg	19 - 21	16 - 18	20 - 22	20 - 21	16 - 18
Celer	Německo	100 kg	170 - 200	80 - 90	-	85 - 95	-
Cuketa 14 - 21 cm	Německo	100 kg	80 - 110	100 - 120	90 - 120	100 - 130	90 - 110
Červená řepa	Německo	100 kg	60 - 80	50 - 60	50 - 60	50 - 75	50 - 70
Květák	Německo	6 ks	9 - 11	11 - 13	9,5 - 11	9 - 10,5	10 - 12
Meloun vodní	Itálie	100 kg	15 - 30	30 - 40	15 - 30	25 - 45	25 - 45
Mrkev	Německo	100 kg	40 - 55	45 - 50	45 - 65	45 - 55	44 - 55
Pór	Belgie	100 kg	120 - 130	90 - 110	95 - 120	90 - 130	100 - 120
Paprika zelená	Holandsko	100 kg	110 - 140	130 - 150	120 - 160	120 - 150	125 - 150
červená	Holandsko	100 kg	190 - 240	240 - 250	240 - 280	230 - 270	200 - 260
žlutá	Holandsko	100 kg	170 - 220	200 - 210	200 - 240	190 - 230	180 - 230
Rajčata Cherry (250 g)	Německo	100 ks	110 - 115	75 - 80	80 - 100	80 - 100	-
Salát ledový	Německo	8-10 ks	4 - 5,5	5 - 6	5 - 5	3,5 - 5,25	4 - 6
Zelí bílé	Německo	100 kg	30 - 40	25 - 35	-	28 - 40	30 - 40
Čínské	Německo	100 kg	60 - 70	40 - 45	45 - 55	40 - 58	50 - 70

Poznámka : ks = kus, sv. = svazek, - = údaj není k dispozici.

Pramen : ZMP - Obst & Gemüse

Integrované pěstování zeleniny I.

Evropský sektor ovoce a zeleniny se poučil z hlubokých změn v posledních dekáдах. Pěstitelé se museli vyrovnat s prudkým rozvojem jednotného Evropského trhu, globální konkurencí a ostrým koncentračním procesem v maloobchodě. Byly zavedeny různé národní a nadnárodní systémy certifikace, které získaly v konkurenčním boji na důležitosti. Snad nejdůležitější z nich jsou integrované pěstování a další systémy řízení kvality (QM).

Spojení šetrné výroby a zdravé a bezpečné zeleniny s širší ochranou životního prostředí není v Evropské unii ničím novým. Zemědělství experti vládních i nevládních organizací se otázkami tzv. agro-enviro zabývají již od konce 90. let minulého století ve vazbě na reformu společné zemědělské politiky a účelné vynakládání dotací a podpor proudících do zemědělství.

Dle Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského a záručního fondu (EZOF), ve znění nařízení č. 1698/2005 se stále více přechází k širší ochraně životního prostředí a venkova jako společného ekoprostoru pro šetrné zemědělství (certifikované potraviny). Život na venkově ve smyslu soužití

s biosférou je brán jako důležité životní prostředí, které je třeba zachovat pro příští generace.

Analýza systémů IPZ

Pro pojem integrovaná produkce (IP) prakticky neexistuje žádná obecně známá definice. Na celosvětové úrovni publikovala směrnice pro IP International Organisation for Biological and Integrated Control of Noxious Animals and Plants (IOBC), která také vytvořila ověřovací systém pro tyto směrnice a k nim příslušné organizace. Dále bylo vyvinuto schéma pro vyhodnocování směrnic IP pro oblast ovoce a zeleniny.

Vyhodnocovací schéma se skládá ze dvou částí. V první z nich je 31 otázek analyzujících všeobecné požadavky a zabývajících se třemi následujícími aspekty:

1. organizací IP
2. kontrolním systémem a výjimkami
3. ekologickými a zemědělskými požadavky

Otázky jsou zodpovídaný na jednoduché bázi ano-ne. Druhá část vyhodnocovacího schématu potom klade 72 dalších otázek týkajících se specifických směrnic pěstování plodin. Otázky jsou strukturovány do 13 témat (např. zpracování půdy,

zavlažování a integrované řízení ochrany rostlin – používání pesticidů atd.). Vyhodnocení je vyjadřováno v bodech (kladných nebo záporných), kdy pro tzv. 40 povinných aspektů IP není jejich neplnění označováno negativními body, ale je u těchto nezbytných opatření označováno jako nepřijatelné pro IP.

V analýze, kterou provedli v období 2002 – 2004 odborníci z Universität Hohenheim, Institut für Agrarpolitik und Landwirtschaftliche Marktlehre, byly v rámci počátečního sběru dat identifikovány visací kvality produkce importované do Německa. Následující dotazníková akce sesbírала informace o směrnících používaných v jednotlivých zkoumaných zemích. Jako další krok byly potom vyhodnoceny směrnice IP a QM systémů pro ovoce a zeleninu. Výzkum zahrnoval dvanáct norem ze Španělska, Itálie, Nizozemí a Francie. Jako německá referenční norma byla vybrána směrnice spolkové země Falcko-Porýní. Vzniklá zjištění jsou přehledem o nejdůležitějších systémech IP v každé zemi a obsahují také popis jejich slabých a silných stránek. V dalším kroku byly vybrány jedna nebo dvě reprezentativní směrnice z každé země pro srovnávací analýzu vybraných zemí.

IPZ ve vybraných zemích 2002 – 2004

Dynamický rozvoj ve Španělsku

Španělsko má největší výrobu ovoce a zeleniny v Evropě. Tato oblast hraje významnou roli ve španělském zemědělství a je orientována na zahraniční trhy, z nichž nejvýznamnější je Německo. Integrovaná produkce ještě není široce praktikována, ale v posledních letech vykazuje rychlý růst, zejména pro export. Stále více na významu získává také QM systém EurepGap. V roce 2002 byl vydán nový zákon o IP (Real Decreto 1201/2002), který stanovuje minimální standardy pro "producción integrada" závazné rovněž pro existující i budoucí regionální směrnice a soukromé směrnice pro IP. Vláda zveřejňuje detailní opatření pro každou plodinu. Rostoucí význam má i norma EU pro kontrolovanou produkci ovoce a zeleniny.

Federální struktura v Itálii

V Itálii je oblast pěstování ovoce a zeleniny rovněž významná a exportně orientovaná. Okolo 50 % národní produkce je vyváženo do Německa. Některé provincie, jako Alto Adige či Emilia Romagna mají vlastní regionální zákon o IP. Specifické směrnice jsou publikovány pěstitelskými organizacemi (Alto Edige) nebo regionálními zemědělskými rozvojovými servisy (Emilia Romagna). V těchto regionech se široce praktikuje integrovaná produkce. Velmi málo informací je k dispozici z oblasti centrální a jižní Itálie. Italská družstevní organizace maloobchodních prodejců Italia and Conad podporuje integrovanou produkci pomocí IP-ochranných známek Prodotti con Amore a Percorso Qualita. Integrovaná produkce v Itálii je

významná pro domácí trh i na export.

Význam zahraničního obchodu v Nizozemsku

Situace v Nizozemsku je silně ovlivňována potřebami mezinárodního obchodu. Aukce a burzy (obchodní organizace) pracují podle systémů mezinárodní kvality, které jsou poměrně flexibilní a nové požadavky obchodních partnerů mohou být do nich rychle zakomponovány. Mezinárodní systém EurepGap je všeobecně aplikován. IP jako koncept nemá velký význam, systém Milieu Bewusste Teelt byl zrušen v roce 2001. Strnulý Milieukeur nastartoval vlastní program podpory značky Milieukeur, který má za cíl omezit negativní dopady na životní prostředí. Směrnice IP byly vyvinuty díky široké diskusi vědců a odpovídajících složek společnosti s vládou.

Sektorové řešení ve Francii

Francouzská diverzifikovaná produkce ovoce a zeleniny uspokojuje v prvé řadě domácí trh. Pro export jsou důležité vybrané produkty jako jsou jablka, květák a listová zelenina. Pokud jde o IP, můžeme zde pozorovat sektorová řešení. Příkladem může být národní produktová branže – sektor pro jablka, Section Nationale Pomme, která má národní charakter IP.

Visačka kvality Production Fruitière Intégrée – Working with Nature je jasně projektován k oslovení zahraničních zákazníků Francie. Výhradní dokumenty ostatních produktových branží nekomunikují IP pomocí visaček kvality. V roce 2002 vydala francouzská vláda nový zákon o Agriculture Raisonnée směřující k nahrazení IP.

Co zjistila studie?

Srovnávací studie uvedená výše tedy zkoumala směrnice v několika reprezentativních zemích. Jejich závěry a doporučení jsou následující:

- Rozdílnost mezi nejlepšími a nejslabšími směrnici IP je velmi vysoká, definice IP jako takové je hledání určení v ní samé. Toto však může být zlepšeno vytvořením závazné evropské normy IP, podobné nařízení (EEC) č. 2092/91,
- IP průběžně předkládá různé cíle v různých zemích (profitabilita, ochrana životního prostředí, bezpečné potraviny). Autoři směrnic IP se musí rozhodnout, které z nich zdůraznit. Aspekty veřejného zájmu jako je ochrana životního prostředí budou zahrnuty pouze tehdy, pokud jsou požadovány jednotlivými vládami,
- vyhodnocovací systém kontroly vyvinutý pro tento projekt byl vhodný pro analyzování a srovnávání směrnic IP pro ovoce a zeleninu. Žádná ze zkoumaných směrnic nezískala vysoký počet bodů ve všech kategoriích. IOBC norma, která sloužila jako výchozí bod pro vyhodnocování, jasně ukázala, že je pouze základnou pro optimální směrnici IP.

Budoucí výzkum v této oblasti je nevyhnutelný a měl by se zaměřit na tyto oblasti:

• Vyhodnocení směrnic v ostatních zemích EU a pro další relevantní produkty. Například z pohledu německých spotřebitelů rychle získávají na důvěře výrobní směrnice a kontrolní procedury v některých nových státech EU (Polsko a Maďarsko). Podle současných dovozních dat jsou stále významnější také produkty z klimaticky srovnatelných regionů (Chile, Argentina, Jižní Afrika, Nový Zéland) nebo zemí s výhodnými pěstitelskými podmínkami jako je Severní Afrika, Turecko či Izrael,

• kritickou analýzu parametrů integrované produkce, správné zemědělské praxe a řízení kvality (bezpečnost potravin). Tyto tři systémy jsou běžně široce diskutovány a někdy aplikovány souběžně. Nebezpečí týkající se rozsahu, hloubky a objektivních aspektů těchto systémů jsou evidentní. Další výzkum by se měl zaměřit na lepší definování těchto systémů a prozkoumání jejich vzájemné kompatibility a relací,

• analýza nákladů a výnosů certifikace v sektoru ovoce a zeleniny. Produktová certifikace v sektoru ovoce a zeleniny je běžná. Analýzy musí obsahovat zjišťování nákladů a výnosů pro pěstitele, spotřebitele a maloobchodníky a prozkoumat roli národních a mezinárodních institucí, které stanovují standardy pro výrobu a kontrolu.

Česká republika jako plnoprávný člen EU 27 se bude muset prostřednictvím odborných orgánů a výzkumných pracovišť zapojit do tohoto výzkumu s cílem sjednotit pravidla integrované produkce zeleniny v rámci EU jednou zákonnou normou, aby nedocházelo k nekalé konkurenci při využívání finančních podpor EU na základě různých národních norem a pravidel.

Podmínky IPZ v EU po roce 2004 Rada zemí EU 15 má na své národní úrovni minimálně od roku 2000 velmi dobře zpracovanou metodiku kontrolované nebo tzv. integrované zemědělské produkce, která ve své podstatě chrání životní prostředí a je svojí povahou šetrná k přírodnímu životnímu prostoru.

Velmi dobře mají metodiku integrované zemědělské produkce zpracovanou a užívanou Německo, Rakousko, Francie, Španělsko, Itálie a další země EU 15, od roku 2004 na ní prostřednictvím svých odborných svazů nebo státních orgánů rostlinolékařské správy pracují i některé nově přistoupivší země (Polsko, Litva, Maďarsko, ČR). V ČR je metodika péči odborného svazu Zelinářské unie Čech a Moravy (ZUČM) a jejího Svazu pro IPZ rozpracovaná do metodických pravidel schválených ministerstvem zemědělství a již testovaných v praxi na nevládní úrovni s takzvaným dvouletým přechodným obdobím za pomoci externích odborných kontrolních firem (58 pěstitelů ZUČM v roce 2006 na celkové ploše 4,8 tis. ha).

Bližší informace o Pravidlech IPZ a Organizačním řádu Svazu pro IPZ viz <http://www.zelinaarska->

unie.cz/ZUCMhlavniStranka/SvazproIPZ/tabid/74/Default.aspx.

Předpisy pro IPZ v Polsku

Státní systém integrované produkce v Polsku je podrobně rozpracován v příslušných zákonech a nařízeních a hlavní roli při jeho prosazování a kontrole má Státní inspekce ochrany rostlin a osiva – hlavní inspektorát (PIORIN-GI).

Základní podmínky IP jsou stanoveny v čl. 84 ust. 2 zákona o ochraně rostlin ze dne 18. prosince 2003 (Dz. U. z 2004 Nr. 11, poz. 94 v platném znění) a prováděcím předpise – nařízení ministra zemědělství a rozvoje venkova ze dne 26. července 2004 o správě integrované produkce (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie integrowanej produkcji – Dz. U. z 2004 r. Nr. 178 poz. 1834). Rozhodnutím hlavního inspektora PIORIN jsou pak stanoveny zásady postupu inspektorátu při dohledu nad IP a tato instituce také vydává Metodiky jednotlivých druhů zelenin, ovoce a speciálních plodin.

IPZ v Rakousku

Rakouský systém je dobře propracovaný, a proto by mohl být vzorem jak pro ČR, tak i pro další sjednocování národních systémů do jednoho v rámci EU. Tento stát je naším bezprostředním sousedem a jeho ekonomický rozměr jej určuje být konkurenčním partnerem ČR, a to i v integrované produkci zeleniny, která je zde velmi dobře metodicky zpracována. Dobře funguje také spolupráce vládní a nevládní sféry.

Rakousko má velmi přehledný systém tvořený kombinací metodického řízení na vládní i nevládní úrovni s využitím finančních podpor z EU i národních. Základem systému je zákon č. BMLFUW-LE.1.1.8/0015-II/8/2005 vydaný spolkovým ministerstvem zemědělství, lesnictví, ochrany životního prostředí a vodního hospodářství a tzv. ÖPUL 2000 vydaný v roce 2000 pod názvem Speciální směrnice pro Rakouský program na podporu extenzivního zemědělství šetrného k životnímu prostředí a chránícího přírodní životní prostor. IPZ se věnují opatření uvedená v hlavě 2 zákona (2.11. Integrovaná produkce zeleniny jako speciální plodiny na volném poli a 2.12. Integrovaná produkce zeleniny ve sklenících a fóliovnících – Code GA). Zákon má celkem dvacet příloh, z nichž pro IPZ je důležitá zejména příloha č. 4 (Směrnice pro integrovanou produkci zeleniny). Změny v předpisech jsou mimo jiné zveřejňovány formou aktualizací na internetu.

Ve výše uvedeném sumáři jsme představili základní informaci, podle níž jsou odborné veřejnosti představeny základní stavební kameny rakouského programu ochrany životního prostředí. V rakouském pojetí malostrukturovaných rodinných farem byl tento program koncipován v jejich prospěch a představuje alternativu k programu rozvoje zemědělství cestou intenzifikace a specializace. Společenský konsenzus spočívá na

myšlenke, že je nutno podporovat rozvoj extenzivního zemědělství v zájmu tlumení tvorby agrárních přebytků a z hlediska ochrany životního prostředí a případné ztráty na důchodech zemědělců v důsledku poklesu tržeb ze zemědělských aktivit vyrovnávat poskytováním smluvních výkonů z oblasti ochrany životního prostředí. Jinak řečeno, výkony pro společnost (tj. péče o krajinu a vše ostatní co s ní souvisí) musejí být honorovány, přičemž základním pravidlem je předcházení škodám na životním prostředí péčí řádného hospodáře.

Není sporu o tom, že konkrétní zkušenosti Rakouska s prosazováním této koncepce rozvoje zemědělství jsou pro nás v mnoha směrech užitečné, a to zejména proto, že je nastavena tak, aby byla jednak v souladu se základními filozofickými východiskem pokračující reformy SZP, ale zároveň umožňovala rakouským zemědělcům čerpat nemalé zdroje ze společných unijních fondů. Na plánovací období 2000 až 2006 mělo Rakousko na agroenvironmentální programy k dispozici 3 377 mil. eur a stojí si po Německu na druhé pozici co do objemu prostředků uvolňovaných na tyto účely. Z plánovaného objemu společných zdrojů mělo Rakousko k dispozici více než jednu šestinu.

Integrované pěstování zeleniny v ČR

Český trh zeleniny se již minimálně od konce 90. let minulého století musí vyrovnávat s globální

konkurencí a ostrým koncentračním procesem v maloobchodě, zejména neřízenou konkurencí deseti nejsilnějších zahraničních řetězců, v nichž se v ČR prodá více jak 80 % čerstvé zeleniny. Ve všech okolních zemích byla zavedena integrovaná produkce zeleniny (v EU 15 minimálně od roku 2001) a systémy výrobové certifikace a peněžní podpory systémům IPZ z evropských fondů získaly na důležitosti v rámci konkurenčního boje na plně otevřeném trhu ČR po vstupu do EU v roce 2004. IPZ a systémy řízení kvality (QM) jsou prezentovány maloobchodníkům a spotřebitelům prostřednictvím certifikátů, visaček kvality, ochranných známek, kvalitativních znaků, atd. (viz registrovaná ochranná známka IPZ). Finanční podpora za nižší výnosy, bezpečné potraviny a ochranu životního prostředí při šetrném pěstování zeleniny je však pěstitelům zeleniny v okolních zemích již několik let vyplácena z evropských fondů rozvoje venkova v plné výši a činí dle příslušných nařízení ES nyní až 600 eur na hektar. Dle posledních šetření ZUČM je do IPZ v zemích EU 15 zapojeno až 70 % pěstitelů zeleniny. To je jednoznačná a významná konkurenční výhoda v neprospěch našich pěstitelů, pro které stát dle PRV 2007-2013 podporu v navrhované výši 440 EUR teprve pro rok 2007 v rámci opatření agro-environmentu připravuje.

Pramen: www.zahradaweb.cz, 23.7.2007

Kurzy devizového trhu - Česká národní banka - platnost od 1.8.2007

100 SKK - 83,607 Kč
1 EUR - 28,000 Kč

1 PLN - 7,364 Kč
1 HRK - 3,828 Kč

1 USD - 20,482 Kč
100 HUF - 11,090 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného oddělení
agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Anna Mandelíčková

tel.: 222 871 428
fax: 222 871 536
e-mail: anna.mandelickova@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF.